

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 31. oktoober 2022
(OR. en)

14269/22

LIMITE

CORLX 1024
CFSP/PESC 1470
COARM 224
CONUN 261

ETTEPANEK

Saatja:	Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, allkirjastanud peasekretär Stefano SANNINO
Kättesaamise kuupäev:	31. oktoober 2022
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Teema:	Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanek nõukogule: nõukogu otsus, millega toetatakse relvade ja laskemoona haldamise rahvusvaheliselt tunnustatud valideerimissüsteemi (AAMVS) väljatöötamist relvade ja laskemoona ebaseadusliku leviku ennetamiseks

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument HR(2022) 253.

Lisatud: HR(2022) 253

HR(2022) 253

Limited

EUROOPA VÄLISTEENISTUS

Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanek nõukogule

30. oktoober 2022

nõukogu otsus, millega toetatakse relvade ja laskemoona haldamise
rahvusvaheliselt tunnustatud valideerimissüsteemi (AAMVS) väljatöötamist
relvade ja laskemoona ebaseadusliku leviku ennetamiseks

HR(2022) 253

Limited

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2022/...,

[pp. kuu 2022],

millega toetatakse relvade ja laskemoona haldamise rahvusvaheliselt tunnustatud valideerimissüsteemi (AAMVS) väljatöötamist relvade ja laskemoona ebaseadusliku leviku ennetamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 19. novembril 2018 vastu ebaseaduslike tulirelvade ning väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona vastast võitlust käsitleva ELi strateegia „Relvade turvalisuse tagamine, kodanike kaitsmine“ (edaspidi „ELi väike- ja kergrelvade strateegia“). ELi väike- ja kergrelvade strateegia eesmärk on suunata integreeritud, ühiseid ja kooskõlastatud Euroopa meetmeid, et ennetada ja tõkestada väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseaduslikku omandamist terroristide, kurjategijate ja muude volitusteta osalejate poolt, ning propageerida seoses relvade seadusliku kaubandusega vastutustundlikku käitumist.
- (2) ELi väike- ja kergrelvade strateegias märgitakse, et varude kehv julgeolek on keskse tähtsusega tegur, mis võimaldab suunata relvi ja laskemoona seaduslikelt turgudelt ebaseaduslikele turgudele. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on pühendunud teiste riikide aitamisele, et parandada riiklike varude haldamist ja julgeolekut, tugevdades riiklikke õigus- ja haldusraamistikke ning asutusi, mis reguleerivad väike- ja kergrelvade seaduslikku tarnet ja nende varude haldamist.
- (3) ÜRO desarmeerimisküsimuste büroo (UNODA) on välja töötanud väikerelvade ja laskemoona haldamise standardid ja head tavad, eeskätt rahvusvahelised laskemoona alased tehnilised juhised (IATG) ja väikerelvade kontrolli rakendamise moodulite kogum (MOSAIC), mida varem tunti väike- ja kergrelvade kontrolli rahvusvaheliste standardite (ISACS) nime all. ELi väike- ja kergrelvade strateegiaga kohustatakse Euroopa Liitu edendama ja rakendama standardeid ning häid tavasid.
- (4) Ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ÜRO tegevuskava rakendamisel tehtud edusammude läbivaatamise kolmas konverents võttis 30. juunil 2018 vastu lõppdokumendi, milles riigid uuendavad oma kohustust ennetada ja tõkestada väike- ja kergrelvade kõrvaesuunamist. Riigid

kinnitasid veel kord, et nad mitmekordistavad oma jõupingutusi, et tagada riigi valduses olevate väike- ja kergrelvade varude ohutu, turvaline ja tõhus haldamine, eelkõige konflikti- ja konfliktijärgses olukorras. Riigid tunnustasid ka asjakohaste rahvusvaheliste standardite kohaldamist ÜRO tegevuskava rakendamise tugevdamisel.

- (5) 2022. aastal peetud riikide kaheksandal iga kahe aasta järel toimuval kohtumisel võeti teadmiseks, et ÜRO Peaassamblee resolutsiooni 76/233 alusel moodustati tähtajata töörühm, et töötada välja poliitiliste kohustuste kogum kui uus ülemaailmne raamistik, milles käsitletakse olemasolevaid lünki laskemoona haldamises kogu olelusringi kestel.
- (6) ÜRO kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 kinnitatakse, et väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse tõkestamine on vajalik paljude kestliku arengu eesmärkide, sealhulgas rahu, õigluse ja tugevate institutsioonide, vaesuse vähendamise, majanduskasvu, tervishoiu, soolise võrdõiguslikkuse ja ohutute linnadega seotud eesmärkide saavutamiseks. Seega on kõik riigid kestliku arengu eesmärgi nr 16.4 raames võtnud endale kohustuse oluliselt vähendada ebaseaduslikke raha- ja relvavooge.
- (7) ÜRO peasekretär kutsus 24. mail 2018 esitatud desarmeerimiskavas „Securing our Common Future“ (Meie ühise tuleviku kindlustamine) üles tegelema tavarelvade liigse hankimise ja ebaseadusliku kaubanduse probleemiga ja toetama väikerelvade suhtes riigi tasandil võetud lähenemisviise. Liit on otsustanud toetada selle kava meedet nr 22: „Ülemääraste ja halvas seisukorras olevate varude turvalisuse tagamine“.
- (8) ÜRO Peaassamblee võttis 4. detsembril 2017 vastu resolutsiooni 72/55, milles käsitletakse tavarelvade laskemoona liigsete varude kogunemisest tulenevaid probleeme. Kõnealuse resolutsiooniga toetatakse rahvusvahelise, piirkondliku ja riikliku tasandi algatusi, mis annavad teavet laskemoona kestliku haldamise parandamise kohta, sealhulgas IATG juhiste rakendamise kaudu.
- (9) ÜRO peaassamblee võttis 24. detsembril 2021 vastu resolutsiooni 76/233, millega moodustatakse tähtajata töörühm, et töötada välja poliitiliste kohustuste kogum kui uus ülemaailmne raamistik, milles käsitletakse olemasolevaid lünki laskemoona haldamises kogu olelusringi kestel.
- (10) Genfis asuv Rahvusvahelise Humanitaardemineerimise Keskus (GICHD) aitab kaasa rahvusvaheliste miinivastase tegevuse standardite väljatöötamisele, läbivaatamisele ja edendamisele ning oma laskemoona haldamise nõuanderühma (AMAT) kaudu IATG juhiste väljatöötamisele, läbivaatamisele ja levitamisele. AMAT loodi GICHD ja UNODA ühisalgatuse tulemusena, et reageerida kiireloomulisele vajadusele toetada riike laskemoona turvalisel, ohutul ja tõhusal haldamisel kooskõlas IATGga.
- (11) Euroopa Liit on uurinud võimalust luua rahvusvaheliselt tunnustatud süsteem relvade ja laskemoona poliitika ning tavade kinnitamiseks riigi ja lõppkasutaja tasandil. Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2020/979, mida on muudetud nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/2075, tegi Euroopa Liit AMATile ülesandeks töötada välja relvade ja laskemoona haldamise

rahvusvaheliselt tunnustatud valideerimissüsteem (AAMVS), et ennetada relvade ja laskemoona ebaseaduslikku levikut ja juhuslikke plahvatusi.

- (12) Kuigi varude haldamiseks ja nende turvalisuse tagamiseks on olemas mitmesuguseid rahvusvahelisi standardeid, suuniseid ja häid tavasid, puudub praegu rahvusvaheliselt tunnustatud metoodika, mis võimaldaks veenduda kolmanda riigi või lõppkasutaja suutlikkuses ennetada enda relv- ja laskemoonavarude kõrvalesuunamist (relvakaubanduslepingu artikkel 11). Rahvusvaheliselt tunnustatud metoodika, mille abil sõltumatult valideerida, kas rahvusvahelisi relvahaldusstandardeid on järgitud, muudab liidu poolt kolmandatele riikidele relvavarude haldamisega seoses antava abi mõju mõõdetavaks; samuti toetab see relvaekspordi kontrolli kontekstis riskihindamist.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. ELi väike- ja kergrelvade strateegia rakendamisega seoses on käesoleva otsuse eesmärk toetada väike- ja kergrelvade ning laskemoona ohutu ja turvalise haldamise tagamiseks tehtavaid jõupingutusi, parandades ekspordikontrolliga ning rahvusvahelise koostöö ja abiga tegelevate sidusrühmade otsustusprotsesse.
2. Vastavalt lõikele 1 on käesoleva otsuse eesmärgid järgmised:
 - a) toimiva AAMVSi loomine,
 - b) piirkondlike organisatsioonide ja nende asukoha liikmesriikide julgustamine töötama välja omaenda AAMVSi.
3. Projekti üksikasjalik kirjeldus on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse täitmise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).
2. Artiklis 1 osutatud projekti tehnilise rakendamise eest vastutab Genfis asuv Rahvusvaheline Humanitaardemineerimise Keskus (GICHD) ja selle spetsialiseeritud asutus, laskemoona haldamise nõuanderühm (AMAT).
3. GICHD täidab oma ülesandeid kõrge esindaja vastutusel. Selleks sõlmib kõrge esindaja GICHDga vajalikud kokkulepped.

Artikkel 3

1. Lähtesumma liidu rahastatava projekti rakendamiseks on [XXX].

2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud lähtesummast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele.
3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud kulude nõuetekohase haldamise üle teeb komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon GICHDga asjakohase lepingu. Lepingus määratakse kindlaks, et GICHD tagab liidu rahalise toetuse nähtavuse vastavalt selle suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud lepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Ta teavitab nõukogu kõigist raskustest selles protsessis ning teatab nõukogule lepingu sõlmimise kuupäeva.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja esitab nõukogule GICHD poolt korrapäraselt koostatavatele kirjeldavatele aruannetele tuginedes aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta. Nimetatud aruannete põhjal teeb nõukogu hindamise.
2. Komisjon annab aru artiklis 1 osutatud projekti finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.
2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 36 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud lepingu sõlmimisest. Kui kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumise kuupäevast ei ole nimetatud lepingut sõlmitud, kaotab otsus kehtivuse.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja